

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ВИНОГРАДАРСТВА ТА ПЛОДООВОЧІВНИЦТВА

ПОГОДЖЕНО
Декан факультету агротехнологій
"ЗО" А. В. Дробітко
2021 р.

ЗАТВЕРДЖЮЮ
Перший проректор
Д. В. Бабенко
2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВВЕДЕННЯ ДО МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ
освітньо-професійна програма
«Агрономія»
для здобувачів початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти 1-го року
(очної) денної форми навчання
на 2021-2022 навчальний рік

Ступінь вищої освіти – **Молодший бакалавр**
Галузь знань – **20 Аграрні науки та продовольство**
Спеціальність – **201 Агрономія**
Мова викладання – **українська**

Миколаїв
2021

Робоча програма відповідає меті та особливостям освітньо-професійної програми «Агрономія» початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти, затвердженої Вченою радою Миколаївського національного аграрного університету 23.02.2021 (протокол №7).

Розробник програми: канд. с.-г. наук, доцент А.В. Дробітко, Миколаївський національний аграрний університет.

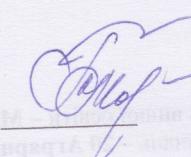
Програма розглянута на засіданні кафедри виноградарства та плодоовочівництва МНАУ, протокол № 9 від 10 червня 2021 року.

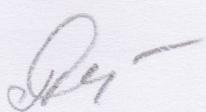
Завідувач кафедри
канд. с.-г. наук, доцент

H. V. Нікончук

Схвалено науково-методичною комісією факультету агротехнологій
МНАУ протокол №10 від 17 червня 2021 року.

Голова науково-методичної комісії
канд. с.-г. наук, доцент

T. M. Манушкіна

Dr.

1. Анотація

Навчальна дисципліна «Введення до майбутньої професії» є компонентою освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» та узгоджується з її метою – підготовка молодших бакалаврів за спеціальністю 201 Агрономія спрямована на формування у здобувачів вищої освіти знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності в агрономії, спрямованих на вирішення завдань з організації і технології виробництва високоякісної екологічно чистої сільськогосподарської продукції та збалансованого природокористування через теоретичне та практичне навчання.

Мета навчальної дисципліни - ознайомлення здобувачів вищої освіти із сільським господарством як галуззю матеріального виробництва, змістом, структурою освіти з агрономії, історією і системою вищої аграрної освіти в Україні та світі, формами та організацією самостійної роботи і відпочинку студентів, особливостями агрономічної праці, Європейської кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу.

Завдання дисципліни:

- ознайомлення здобувачів вищої освіти із змістом майбутньої професійної роботи агронома;
- ознайомлення з методами наукової діяльності й технологіями;
- ознайомлення з формами навчання у вищих навчальних закладах, підготовки їх до найбільш повного засвоєння навчальних дисциплін з природничо-математичного і професійного та практичного циклів навчання;
- набуття знань і вмінь під час проходження навчальної та виробничої практик.

Annotation

The discipline "Introduction to the future profession" is a component of the educational-professional training program for higher education of the initial level (short cycle) of higher education in the specialty 201 "Agronomy" in the field of knowledge 20 "Agricultural Sciences and Food" and is consistent with its purpose - training junior bachelors specialty "Agronomy" is aimed at forming a set of knowledge, skills and abilities for higher professional education in the field of agronomy, aimed at solving complex problems of organization and technology of production of high quality environmentally friendly agricultural products and sustainable use of nature through theoretical and practical training

The purpose of the discipline is to acquaint higher education students with agriculture as a branch of material production, content, structure of agronomy education, history and system of higher agricultural education in Ukraine and the world, forms and organization of independent work and leisure of students, features of agronomic work, European credit transfer system of the educational process.

Tasks of the discipline:

- acquaintance of applicants for higher education with the content of future professional work of an agronomist;
- acquaintance with methods of scientific activity and technologies;
- acquaintance with forms of training in higher educational institutions, their preparation for the most complete mastering of educational disciplines from natural-mathematical and professional and practical cycles of training;
- acquisition of knowledge and skills during training and production practices.

2. Опис навчальної дисципліни Введення до майбутньої професії

Галузь знань **20 Аграрні науки та продовольство**
Спеціальність **201 Агрономія**

Ступінь вищої освіти **Молодший бакалавр**
Обов'язкова (вибіркова) компонента **Обов'язкова**
Семестр **I**

Кількість кредитів ECTS **3,0**

Кількість модулів **1**

Кількість змістових модулів **3**

Загальна кількість годин **90**

Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин та кредитів:

Лекції **30 / 1,0** кредитів ECTS

Практичні заняття **немає**

Самостійна робота **60 / 2,00** кредити ECTS

Форма підсумкового контролю заходу **залік**

Короткий опис:

У процесі вивчення дисципліни застосовуються інноваційні педагогічні технології, а саме цілеспрямований системний набір прийомів, засобів організації навчальної діяльності, що охоплює весь процес навчання від визначення мети до одержання результатів: комп'ютерні презентації, тестові програми, система дистанційної освіти Moodle, технології Jitsi, вбудовані в курс на платформі Moodle, Zoom та інші.

Робоча програма щорічно оновлюється з урахуванням пропозицій стейкхолдерів та результатів опитування здобувачів вищої освіти і випускників ОПП 201 «Агрономія».

Зміни у змістовному наповненні програми.

1. Розширено тематику індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти.
2. Включено заходи та оцінку неформальних та інформальних освітніх заходів.

Підстава: зміни ОПП, результати опитування здобувачів вищої освіти.

Передбачені неформальні освітні заходи.

1. Індивідуальні завдання.
2. Участь у семінарах, вебінарах, круглих столах та воркшопах з тематики, що передбачена дисципліною.
3. Участь у відкритих лекціях, які проводять поза межами освітнього процесу.
4. Участь у міжнародних вебінарах за тематикою дисципліни.

Здобувач має право самостійно обирати напрям і вид неформальних освітніх заходів. Оцінка їхніх результатів відбувається за наявності

документального підтвердження (сертифікат, свідоцтво, скріншот, програма, запрошення тощо). Перезарахування дисципліни або окремих тем відбувається за бажання здобувача на підставі нормативної внутрішньої документації та Положень МНАУ.

Передбачені інформальні заходи освіти. Здобувачі вищої освіти у ході життєвого досвіду мають застосовувати здобуті знання, наприклад, вирішувати практичні питання шляхом використання набутих знань. І навпаки, здобувачі використовують життєві приклади для трансформації їх в освітній процес, зокрема щодо сучасних інтенсивних технологій в агрономії.

Можливості набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти. Набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.279.01-00.2020 із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів вищої освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувачів вищої освіти (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.

Можливість дистанційного (або очно-дистанційного) навчання з використанням наступних засобів:

1. Система Moodle (<https://moodle.mnau.edu.ua/enrol/index.php?id=2879>) – лекційний матеріал, практичні завдання, напрями наукової та індивідуальної роботи, завдання для самостійної роботи);
2. Платформа онлайн-занять Zoom – для проведення індивідуальних практичних занять, консультацій тощо;
3. Електронний інституційний репозитарій МНАУ – для використання інформаційних матеріалів (<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/>);
4. Аудіо- та відеоповідомлення з лекційним матеріалом, поясненням особливостей завдань та напрямами їх виконання тощо;
5. Спілкування через електронну пошту (antonina.drobitko@ukr.net) та телефонний зв'язок для формування Viber, Telegram груп з викладачем ;
6. Залучення до освітньо-наукових заходів в онлайн-режимі;
7. Індивідуальний підхід до викладення матеріалу навчальної дисципліни;
8. Можливість залучення до освітнього процесу куратора академічної групи та людини, яка знаходиться поряд з здобувачем вищої освіти з особливими освітніми потребами (батьки, сестра, брат та інших).

Мовна підготовка. Дисципліна викладається українською мовою. Доожної теми наведено ключові слова англійською мовою. Здобувачі мають

можливість брати участь у вебінарах та наукових заходах англійською мовою.

Форми навчання. Денна (дистанційна, змішана – за наказом ректора, наприклад, у зв'язку із дотриманням карантинних заходів). Освітній процес реалізується у таких формах: навчальні заняття (лекційні заняття, лабораторні заняття, консультації), індивідуальні завдання, самостійна робота, контрольні заходи.

Методи навчання. Проблемно-орієнтоване навчання, студентоцентроване навчання, змішане навчання в системі Moodle університету, самонавчання, навчання на основі досліджень. Викладання проводиться у вигляді: лекцій, мультимедійних лекцій, інтерактивних лекцій, лабораторних занять із використанням ситуаційних завдань, кейс-методів, ділових ігор, тренінгів, що розвивають професійні навички та soft-skills. Також передбачена самостійна робота з можливістю консультацій з викладачем, e-learning за окремими освітніми компонентами, індивідуальні заняття, групова робота над інноваційними проектами.

У процесі навчання всі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів **академічної добросереди** – сукупності етичних принципів та визначених правил провадження освітньої та наукової діяльності, які є обов'язковими для всіх учасників такої діяльності та мають на меті забезпечувати довіру до результатів навчання та наукової діяльності, з урахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту», «Про освіту», методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної добросереди, Кодексу академічної добросереди у Миколаївському національному аграрному університеті та інших документів.

Усі академічні тексти (освітні та наукові) здобувачів вищої освіти обов'язково перевіряються щодо їх відповідності принципам академічної добросереди, у т. ч. за допомогою програми Unicheck.

3. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета дисципліни: ознайомлення здобувачів вищої освіти із сільським господарством як галузю матеріального виробництва, змістом, структурою освіти з агрономією, історією і системою вищої аграрної освіти в Україні та світі, формами та організацією самостійної роботи і відпочинку студентів, особливостями агрономічної праці, Європейської кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу.

Завдання дисципліни:

- ознайомлення здобувачів вищої освіти із змістом майбутньої професійної роботи агронома;
- ознайомлення з методами наукової діяльності й технологіями;
- ознайомлення з формами навчання у вищих навчальних закладах, підготовки їх до найбільш повного засвоєння навчальних дисциплін з природничо-математичного і професійного та практичного циклів навчання;
- набуття знань і вмінь під час проходження навчальної та виробничої практик.

Предметом навчальної дисципліни є насіння зернових, зернобобових, олійних культур та овочі, фрукти, ягоди фруктових та овочевих культур.

Інтегральна компетентність:

IнтК - здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій та ведення здорового способу життя.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

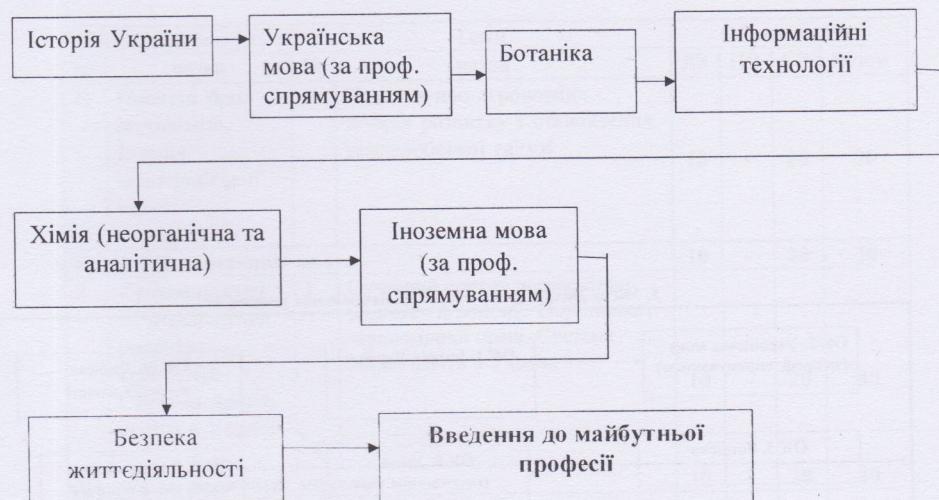
ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Програмні результати навчання:

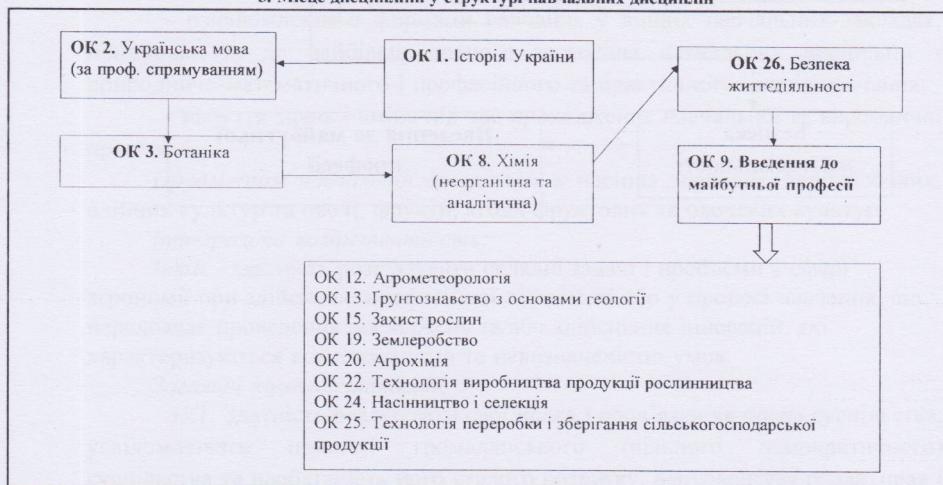
ПРН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

ПРН4. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії.

4. Передумови для вивчення дисципліни

5. Місце дисципліни у структурі навчальних дисциплін

6. Структурно-логічна схема навчальної дисципліни

Змістовий модуль		Теми		Обсяги годин			
№	назва	№	назва	ЛЗ	ПР	СР	Разом
1	Поняття про агрономію. Історія землеробської галузі	1	Поняття про агрономію. Історія розвитку і становлення землеробської галузі	10	-	20	30
Всього за змістовий модуль				10	-	20	30
2	Сучасний стан та перспективи розвитку агрономії. Система вищої освіти в Україні	1	Сучасний стан та перспективи розвитку агрономії. Особливості агрономічної праці. Система вищої освіти в Україні	10	-	20	30
Всього за змістовий модуль				10	-	20	30
3	Організація навчального процесу, самостійної роботи і відпочинку здобувачів вищої освіти. Громадська і наукова робота здобувачів вищої освіти	1	Організація навчального процесу, самостійної роботи і відпочинку здобувачів вищої освіти. Громадська і наукова робота здобувачів вищої освіти	10	-	20	30
Всього за змістовий модуль				10	-	20	30
Всього годин по навчальній дисципліні				30	-	60	90

7. Зміст навчальної дисципліни

7.1. Загальний розподіл годин і кредитів

Назва змістового модуля	Кількість годин і кредитів		
	год.	кредитів	%
1. Поняття про агрономію. Історія землеробської галузі	30	1,0	33,3
2. Сучасний стан та перспективи розвитку агрономії. Система вищої освіти в Україні	30	1,0	33,3
3. Організація навчального процесу, самостійної роботи і відпочинку здобувачів вищої освіти. Громадська і наукова діяльність	30	1,0	33,4
Всього	90	3,0	100,0

7.2. Склад, обсяг і терміни виконання змістових модулів

Назва змістового модуля	Кількість годин	Термін виконання (тиждень)
1. Поняття про агрономію. Історія землеробської галузі	30	5
2. Сучасний стан та перспективи розвитку агрономії. Система вищої освіти в Україні	30	9
3. Організація навчального процесу, самостійної роботи і відпочинку здобувачів вищої освіти. Громадська і наукова діяльність	30	13
Всього	90	x

7.3. Перелік та короткий зміст лекцій

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ПОНЯТТЯ ПРО АГРОНОМІЮ. ІСТОРІЯ ЗЕМЛЕРОБСЬКОЇ ГАЛУЗІ. ПОНЯТТЯ ПРО АГРОНОМІЮ.

Тема №1. Вступ

Предмет, зміст і завдання навчальної дисципліни, її значення у формуванні фахівця ОС «Молодший бакалавр» спеціальності 201 «Агрономія». Види навчальної діяльності, навчальних занять та індивідуальних завдань самостійної роботи здобувачів вищої освіти з цієї навчальної дисципліни. Форма контрольних заходів і рекомендована література.

Key words: Subject, content, tasks, types of educational activity, individual tasks, independent work, control measures

Тема №2-3. Поняття про агрономію. Основне призначення сільського господарства. Особливості сільськогосподарського виробництва. Основні фактори життя рослин. Сільськогосподарські культури. Взаємозв'язок землеробства і тваринництва.

Місце с.-г. рослин у природі. Продуктивне рослинництво і його значення в житті людини. Біологічні особливості, видовий склад і господарська характеристика основних видів с.-г. рослин. Удосконалення природи рослин (біотехнологія). Проміжні та ущільнені посіви. Сільськогосподарські машини і механічний обробіток ґрунту в землеробстві. Автоматизація виробничих процесів. Злиття науки з виробництвом. Наукові підходи до раціонального використання земельних ресурсів України. Плодівництво, овочівництво, виноградарство. Земна атмосфера як середовище сільськогосподарського виробництва. Забруднення атмосферного повітря і заходи боротьби з ним. Поняття про ґрунт і його родючість. Особливості ґрунту як головного засобу виробництва в аграрному секторі економіки держави. Поняття про агрофітоценози.

Key words: agriculture, agricultural production, agricultural crops, productive plant growing, biological features, species composition, economic characteristics, biotechnology, science, production

Тема №4-5. Історія розвитку і становлення землеробської галузі (хліборобства, рільництва)

Виникнення землеробства і землеробської техніки. Агрономія стародавніх віків: початок землеробства, землеробство у країнах Сходу, землеробство на території України (пізньонеолітична або трипільська

культура), примітивні системи землеробства, перші літературні джерела з агрономії. Агрономія за феодалізму: застій у розвитку агрономії, парова система землеробства, перші дослідні установи, заходи щодо розвитку сільського господарства в Росії, агрономічна література. Перші агрономи (А. Т. Болотов, М. І. Афонін, М. І. Ліванов, І. М. Комов, В. І. Левшин, Д. М. Полторацький, І. І. Самарін, Д. П. Шелехов). Агрономія за капіталізму. Землеробство України між двома світовими війнами: стан селянського господарювання, перший «радянський» голод, НЕП в українському селі, колективізація, геноцидний голодомор – породження тоталітаризму, колгоспно-радгоспна система господарювання.

Key words: the emergence of agriculture, agricultural machinery, Agronomy of the Ancient Centuries, primitive agricultural systems, the state of the peasant economy, the first "Soviet" hunger, the NEP

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АГРОНОМІЇ. ОСОБЛИВОСТІ АГРОНОМІЧНОЇ ПРАЦІ. СИСТЕМА ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.

Тема №1-2. Аграрний сектор економіки України і його сучасне місце у виробництві с.-г. продукції та перспективи розвитку. Стадій розвиток сільського господарства

Стислий історичний аналіз розвитку сільськогосподарського виробництва в Україні. Виробництво продукції рослинництва. Виробництво продукції тваринництва. Стан і перспективи розвитку агропромислового комплексу України на сучасному етапі.

Теоретичні засади економічного розвитку. Практична імплементація ідеї сталого розвитку. Досягнення країн, що розвиваються, на шляху до сталого розвитку. Особливості переходу У країни на принципи сталого розвитку.

Key words: a Brief Historical Analysis, crop production, livestock production, status, prospect, theoretical foundations, economic development

Тема №3-5. Особливості агрономічної праці. Система вищої освіти в Україні

Основні агрономічні посади. Агроном – головний технолог у землеробській галузі. Запорука успіху. Соціально-психологічні основи праці агронома. Любов до професії.

Особливості вищої освіти. Основні завдання вищої школи. Агрономічні спеціальності та спеціалізації. Становлення та розвиток аграрної освіти в Україні (з найдавніших часів до сьогодення).

Key words: agronomic positions, an agronomist is a chief technologist, agricultural industry, features of Higher Education, agronomic specialties, specialization

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ І ВІДПОЧИНКУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ. ГРОМАДСЬКА І НАУКОВА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.

Тема №1-2. Організація освітнього процесу та відпочинку, їх основні форми

Особливості організації освітнього процесу. Структура аграрного вищого навчального закладу. Права і обов'язки здобувачів вищої освіти. Технічні засоби навчання.

Основні форми навчального процесу: лекції, практичні заняття, лабораторні заняття, семінарські заняття, курсові роботи і проекти, заліки та іспити, навчальна і виробнича практика. ЄКТС система організації навчального процесу.

Key words: educational process, agrarian higher educational institution, rights, responsibilities, technical training, laboratory lessons, workshops, coursework

Тема №3-5. Громадська і наукова робота здобувачів вищої освіти

Значення громадської роботи. Форми громадської роботи. Самоврядування здобувачів вищої освіти. Науково-дослідна робота: суть науки, науково-технічний прогрес і науково-технічна революція у землеробській галузі, значення і можливості участі здобувачів вищої освіти у науково-дослідній роботі, видатні і знані вчені-випускники аграрного вищого навчального закладу.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти. Самоосвіта здобувачів вищої освіти. Основи бібліотечно-бібліографічних знань: суть і значення бібліотичної справи, історія створення бібліотек у світі та Україні, бібліотечна справа у передових західноєвропейських країнах, сучасний стан бібліотичної справи, правила роботи в бібліотеці та з книгою, характеристика бібліотек як найважливішої кафедри вищого навчального закладу. Історія і сьогодення національної сільськогосподарської бібліографії. Національна аграрна бібліографія як невід'ємна складова національної системи інформаційно-бібліографічних ресурсів України. Робота з літературою. Раціональний відпочинок - запорука високопродуктивного навчання.

Key words: social work, public work, the essence of science, scientific, technological progress, technological revolution, high-performance training

7.4. Перелік та план практичних занять
(не передбачено навчальним планом)

Перелік тем та завдання до індивідуальних робіт

1. Основні завдання вищої освіти.
2. Агрономічні спеціальності та спеціалізації.
3. Особливості учбового процесу у вищій школі.
4. Самостійна робота студентів у вищій школі.
5. Основи кредитно-модульної системи.
6. Науково-дослідна робота студентів у вищій школі.
7. Громадська робота студентів і студентське самоврядування.
8. Права і обов'язки студентів у вищій школі.
9. Структура аграрного вищого закладу.
10. Основні форми навчання.
11. Основи бібліотечно-бібліографічних знань.
12. Поняття про плодівництво, овочівництво і виноградарство.
13. Зв'язок агрономії з іншими науками.
14. Виникнення землеробства.
15. Виникнення землеробської техніки.
16. Основне призначення сільського господарства.
17. Особливості сільськогосподарського виробництва.
18. Стан сільського господарства у світі.
19. Стан сільського господарства в Україні.
20. Основні агрономічні спеціальності.
21. Можливості працевлаштування випускників ЗВО за спеціальністю

7.5. Тема, форма контролю та перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання

№ п/п	Тема	Кількість годин	Форма самостійної роботи	Форма контролю і перевірки	Кількість балів
	Модуль 1 Поняття про агрономію. Історія землеробської галузі. Поняття про агрономію	20	x	x	x
1	Виникнення землеробства і землеробської техніки. Агрономія стародавніх віків: початок землеробства, землеробство у країнах Сходу, землеробство на території України примітивні системи землеробства, перші літературні джерела з агрономії.	5			
2	Агрономія за феодалізму: застій у розвитку агрономії, парова система землеробства, перші дослідні установи, заходи щодо розвитку сільського господарства, агрономічна література.	5	Реферат	Захист реферату	3-5
3	Перші агрономи (А.Т. Болотов, М. І. Афонін, М. І. Ліванов, І. М. Комов, В. І. Левшин, Д. М. Полторацький, І.І. Самарін, Д. П. Шелехов). Агрономія за капіталізму.	5			
4	Землеробство України між двома світовими війнами: стан селянського господарювання, перший «радянський» голод, НЕП в українському селі, колективізація, геноцидний голодомор - породження тоталітаризму, колгоспно-радгоспна система господарювання.	5			
	Модуль 2 Сучасний статус та перспективи розвитку агрономії. Особливості агрономічної праці. Система вищої освіти в Україні	20	x	x	x
1	Стислий історичний аналіз розвитку сільськогосподарського виробництва в Україні. Виробництво продукції рослинництва та тваринництва. Стан і перспективи розвитку агропромислового комплексу України на сучасному етапі.	4	Презентації	Захист презентації	3-5
2	Теоретичні засади економічного розвитку.	4			
3	Досягнення країн, що розвиваються, на	4	Реферат	Захист	

	шляху до сталого розвитку. Особливості переходу України на принципи сталого розвитку.			реферату	
4	Основні агрономічні посади. Агроном - головний технолог у землеробській галузі.	4			
5	Становлення та розвиток аграрної освіти в Україні (з найдавніших часів до сьогодення).	4			
	Модуль 3 Організація освітнього процесу, самостійної роботи і відпочинку здобувачів вищої освіти. Громадська і наукова робота здобувачів вищої освіти.	20	x	x	x
1	Структура аграрного вищого навчального закладу. Права і обов'язки здобувачів вищої освіти. Технічні засоби навчання.	5			
2	Самоврядування здобувачів вищої освіти.	5			
3	Науково-дослідна робота: суть науки, науково-технічний прогрес і науково-технічна революція у землеробській галузі, значення і можливості участі здобувачів вищої освіти у науково-дослідній роботі, видатні і знані вчені-випускники аграрного вищого навчального закладу.	5	Реферат	Захист реферату	3-5
4	Раціональний відпочинок - запорука високопродуктивного навчання.	5			
	Разом	60	x	x	x

7.6 Питання для підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Перелік питань для підсумкового контролю знань

1. Основні завдання вищої освіти.
  2. Агрономічні спеціальності та спеціалізації.
  3. Особливості організації навчального процесу.
  4. Структура аграрного вищого навчального закладу.
  5. Права та обов'язки студента.
  6. Кредитно-модульна система організації навчального процесу.
  7. Основні форми навчання.
  8. Лекції, практичні, лабораторні, семінарські заняття.
  9. Курсові роботи і проекти, заліки і іспити.
  10. Навчальні і виробничі практики.
  11. Науково-дослідна робота.
  12. Самостійна робота здобувачів вищої освіти. Самоосвіта здобувачів вищої освіти.
  13. Громадська робота студентів і студентське самоврядування.
  14. Поняття про агрономію і її зв'язок з іншими науками.
  15. Основні закони агрономії.
  16. Програмування врожаю.
  17. Технічний прогрес в механізації обробітку ґрунту.
  18. Історія розвитку агрономії, як науки
  19. Основне призначення сільського господарства.
  20. Особливості сільськогосподарського виробництва.
  21. Стан рослинництва у світі і в Україні.
  22. Що повинний знати і вміти випускник ВНЗу для роботи:
    - а) агрономом господарства; б) керівником виробництва, галузі; в) в державних, контролюючих організаціях галузі; г) науково – дослідних установах.
  23. Історія землеробської галузі
  24. Агрономія за капіталізму. Землеробство України між двома світовими війнами
  25. Стислий історичний аналіз розвитку сільськогосподарського виробництва в Україні.
  26. Виробництво продукції рослинництва. Виробництво продукції тваринництва.
  27. Стан і перспективи розвитку агропромислового комплексу України на сучасному етапі.
  28. Теоретичні засади економічного розвитку.
  29. Практична імплементація ідеї сталого розвитку.
  30. Досягнення країн, що розвиваються, на шляху до сталого розвитку.
- Особливості переходу України на принципи сталого розвитку.
31. Становлення та розвиток аграрної освіти в Україні (з найдавніших часів до сьогодення)

32. ЄКТС система організації навчального процесу.
33. Історія і сьогодення національної сільськогосподарської бібліографії. Національна аграрна бібліографія як невід'ємна складова національної системи інформаційно-бібліографічних ресурсів України.
34. Форми громадської роботи та самоврядування студентів
35. Любов до професії

8. Форма підсумкового контролю, критерії оцінювання результатів навчання та рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

Оцінювання результатів навчання проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.258.01-00.2018 та Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.270.01-00.2020.

Підсумкове оцінювання результатів навчання в університеті здійснюється за єдиною 100-бальною шкалою. Оцінка здобувача вищої освіти відповідає відношенню встановленого при оцінюванні рівня сформованості професійних та загальних компетентностей до запланованих результатів навчання (у відсотках).

Мінімальний пороговий рівень оцінки з освітнього компоненту складає 60 відсотків від максимально можливої кількості балів. Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до підсумкового оцінювання, якщо під час семестру він: не досяг мінімального порогового рівня оцінки тих результатів навчання, які не можуть бути оцінені під час підсумкового контролю; якщо під час семестру він набрав кількість балів, недостатню для отримання позитивної оцінки навіть у випадку досягнення ним на підсумковому контролі максимально можливого результату.

Оцінювання результатів навчання під час семестру включає оцінювання знань здобувача під час практичних занять, індивідуальної роботи, самостійної роботи і неформальної освіти. Оцінювання знань здобувача під час практичних занять відбувається за такими критеріями: своєчасність та правильність виконання завдань практичної роботи; повнота і правильність відповіді під час усного опитування та інших передбачених форм контролю. Під час оцінювання індивідуальної роботи здобувача враховується її вид, актуальність, правильність виконання. Під час оцінювання робіт, які винесено на обов'язкове самостійне виконання, враховується своєчасність та правильність виконання самостійної роботи та розуміння змісту завдання і його вирішення. Під час оцінювання результатів неформальної освіти здобувача враховується відповідність напряму та змісту тематики дисципліни, актуальність, документальне підтвердження участі у заході.

Зміст лекційного матеріалу, словник основних термінів, методичні рекомендації для практичних робіт та самостійної роботи здобувачів, індивідуальні завдання, критерії та форми оцінювання, напрями наукової роботи розміщено на сторінці дисципліни у Moodle <https://moodle.mnau.edu.ua/enrol/index.php?id=2879>. Основними deadline залежно від виду роботи є: наступне практичне заняття, підсумковий контрольний захід зі змістового модулю, атестація, день складання екзамену.

Підсумкова оцінка здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни закінчується заликом. Залик визначається за умови наявності у нього позитивних оцінок з усіх її модулів (заликових кредитів). При цьому до

залікової книжки виставляється "зараховано", якщо кількість балів 60 і більше (із можливих 100 засвоєння змістових модулів протягом семестру).
Присутність здобувача вищої освіти на заліку не обов'язкова.

Рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

№ п/п	Форма контролю	Контроль протягом семестру		Максимальна/ мінімальна кількість балів
		Модулі	1	
1.	Виконання індивідуальних робіт	5/3	5/3	10/6
2.	Доповіді	5/3	5/3	10/6
3.	Самостійна робота,	5/3	5/3	10/6
4.	Презентації	5/3	5/3	10/6
5.	Реферат	5/3	5/3	10/6
6.	Наукова доповідь			20/15
7.	Написання тез доповідей, участь у конференціях	x	x	15/10
8.	Участь у заходах неформальної освіти за наявності документального підтвердження	x	x	15/5
Всього за семестр		x	x	100/60

Примітка – у числівнику максимальна, а у знаменнику мінімальна кількість балів.

Підсумковий контроль знань здійснюється шляхом складання заліку в письмовій формі з додатковими питаннями в усній формі. До екзамену допускається здобувач вищої освіти, який виконав усі види робіт, що передбачені навчальною програмою відповідно до навчального плану і за результатами поточного контролю набрав не менш ніж мінімальну кількість балів.

*Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти
та шкала оцінювання – залік*

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
64-74	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Навчальна аудиторія для проведення занять лекційного типу №304, 404

Навчальний корпус № 1 , вулиця Генерала Карпенка, 73, ауд. № 308

Спеціальне технічне обладнання:

екран переносний,

комп'ютер ASUS,

дошка настінна,

кафедра,

набір демонстраційного обладнання в відповідність з РПД «Введення до майбутньої професії»

Комп'ютери Dual

core Intel Pentium

G860-3000 доступом до мережі Інтернет,

РК телевізор LG,

Xerox workcenter 3119,

принтер Canon LBP 2900,

навчальні стенди.

Прикладне програмне забезпечення:

1. Google Chrome

2. Доступ до мережі Internet

3. Відкриті бази даних:

4. UNSD Environment Statistics United Nations Statistics

5. FAO Statistical Database

6. Scopus

7. Clarivate

8. EndNote

9. Publons

10.Kopernio.

11. Windows 7,

12. Microsoft office 2010 standard

10. Перелік рекомендованих літературних джерел та законодавчо-нормативних актів

10.1 Базова література

1. Інновації у вищій освіті:глосарій термінів і понять / за ред. І.В.Артьомова; [уклад.І.В.Артьомов, А.В.Шершун, С.В.П'ясецька-Устич]. Ужгород:ПП «АУТДОР-ШАРК», 2015. 160с
2. Методичні вказівки до проведення практичних робіт з дисципліни введення в спеціальність для студентів напряму підготовки 090101 – Агрономія // Т. П. Шепілова. Кіровоград : КНТУ, 2016. 49 с.
3. Аграрний устрій України : наукове видання / за ред. Ю. О. Лупенка, М. Ф. Кропивка. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2017. 72 с.
4. Петриченко В. Ф., Лихочвор В. В. Рослинництво. Львів: НВФ «Укр. технології», 2020. 806 с.
5. Агрометеорологія. Навчальний посібник / А.М. Польовий, Л.Ю. Божко, В.С. Шебанін, Д.В. Бабенко, А.В. Дробітько, М.І. Федорчук / Миколаївський національний аграрний університет. – Миколаїв, 2019. – 436 с.
6. Біолого-екологічні особливості винограду: навчальний посібник /Дробітько А.В., Ткачова Є.С., Маркова Н.В., Панфілова А.В., Кузьома В.В., Біліченко О.С. Миколаїв: МНАУ, 2020. 307 с

10.2 Допоміжна література

1. Andrieu, N.; Howland, F.; Acosta-Alba, I.; Le Coq, J.-F.; Osorio-Garcia, A.M.; Martinez-Baron, D.; Gamba-Trimiño, C.; Loboguer-rero, A.M.; Chia, E. Co-designing Climate-Smart Farming Systems with Local Stakeholders: A Methodological Framework for Achieving Large-Scale Change.Front. Sustain. Food Syst.2019,3, 37.
2. Науково-теоретичні засади та практичні аспекти формування еколого-безпечних технологій вирощування та переробки сорго в степовій зоні України: монографія/ М.І. Федорчук, С.В. Коковіхін, С.М. Каленська, Д.Б. Рахметов, В.Г. Федорчук, І.М. Філіпова, О.В. Пташинська, О.А. Коваленко, А.В. Дробітько, А.В. Панфілова. За ред. М.І. Федорчука. Херсон, 2017. 208 с.
3. Гамаюнова В.В., Дробітько А.В., Панфілова А.В. Значення біодеструктора стерні для біологізації землеробства в умовах південного Степу України. Збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених «Ефективність використання екологічного аграрного виробництва», м. Київ, 2 листопада 2017 р., с.38-41.
4. Наукові основи адаптації систем землеробства до змін клімату в південному Степу України / Монографія / За науковою редакцією члена-кореспондента НААН Р. А. Вожегової. Співавтори за розділами монографії А.В.Дробітько. Херсон, ОЛДІ-ПЛЮС, 2018 р., 750 с.

5. Антипова Л.К., Федорчук М.І., Коваленко О.А., Дробітко А.В., Чернова А.В. Кормові польові культури та господарські придатні різnotрав'я / Навч.наочн.посібник. Миколаїв, 2019 р. 104 с.

6. Дробітко А.В., Коковіхін С.В., Марченко Т.Ю., Дробіт О.С. Застосування регуляторів росту на батьківських формах кукурудзи в умовах південного Степу України за зрошення. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених «Інноваційні розробки в сільськогосподарській галузі – наукові пошуки молоді», м.Херсон, 16 травня 2019 р., с.52-54.

10.3 Інформаційні ресурси

1. Mzyece, A.; Ng'ombe, J.N. Does Crop Diversification Involve a Trade-Off Between Technical Efficiency and Income Stability for Rural Farmers? Evidence from Zambia. *Agronomy* 2020, 10, 1875. URL: <https://www.mdpi.com/2073-4395/10/12/1875>
2. ІТ інновації в агробізнесі. 8 ключових напрямків, про які варто дізнатись. *Agronom.com.ua*. URL: <https://www.mdpi.com/2073-4395/10/12/1875> (дата звернення: 01.06.2021).
3. Деркач О. Цифрові технології у землеробстві: проблеми та перспективи. *Propozitsiya.com*. URL: <https://propozitsiya.com/ua/cyfrovi-tehnologiyi-u-zemlerobstvi-problemy-ta-perspektyvy> (дата звернення: 04.03.2021).
4. Derpsch R. Critical steps to no-till adoption. *No-Tillage, Sustainable Agriculture in the New Millennium*. URL: <http://www.rolf-derpsch.com/en/no-till/critical-steps-to-no-till-adoption/> (date of access: 12.05.2021).

10.4 Законодавчо-нормативні акти

1. Про Рекомендації парламентських слухань "Актуальні проблеми зрошення, підтоплення та повеней в Україні": Постанова Верхов. Ради України від 23.02.2006 р. № 3506-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3506-15> (дата звернення: 20.05.2021).
2. Про заходи щодо розвитку зрошуваного землеробства в Україні: Указ Президента України від 03.03.2006 р. № 187/2006. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187/2006> (дата звернення: 19.04.2021).
3. Проект закону України №9162 от 04.10.2018, Про основні засади державної аграрної політики та державної політики сільського розвитку. Законодавство України - Законодательство Украины. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH72I00A.html (дата звернення: 07.06.2021).
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення: Закон України від 31.03.2020 р. № 552-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-20> (дата звернення: 28.06.2021).

5. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» [Електронний ресурс] :
схвалено Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015. –
Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

ДОДАТОК
 до робочої програми 2021 – 2022 н.р. навчальної дисципліни
ВВЕДЕННЯ ДО МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ

Перелік, внесених змін на 2021 - 2022 н.р.

№	Зміст змін	Підстави	Примітки
1	Передбачено неформальні та інформальні освітні заходи	Проблемно-орієнтоване та студентоцентроване навчання відповідно до ОПП	-
2	Передбачено можливість набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти	Результати опитування здобувачів	-
3	Подано тематику індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти	Проблемно-орієнтоване та студентоцентроване навчання відповідно до ОПП	-
4	Введено критерії оцінювання наукової роботи та неформальної освіти	Проблемно-орієнтоване та студентоцентроване навчання відповідно до ОПП	-

Розробник програми:
 канд. с.-г. наук, доцент

A. V. Дробітько

Завідувач кафедри
 канд. с.-г. наук, доцент

Н. В. Нікончук